

Onderwerp

Gezondheidsrisico's rond veehouderijen in Oss

Datum	24-02-2016	Naam en telefoon	Merijn Broeders, 14 0412
Afdeling	SLWE	Portefeuillehouder	Johan van der Schoot

Wij vragen uw mening over de volgende vragen/stellingen:

Overbelaste gebieden

1. *Onderschrijft u de conclusie dat er in de gemeente Oss op basis van het onderzoek van de HAS en het GGD-rapport er in gezondheidkundige zin géén agrarisch overbelaste gebieden zijn? Er is daarom geen aanleiding om een gebied aan te wijzen als Urgentiegebied.*

Ruimtelijke ordening

2. *Om overbelaste situaties in de toekomst te voorkomen moet het college de aanbevelingen uit het HAS-rapport verwerken in onze bestemmingsplannen.*

Vergunningverlening

3. *Om gezondheid mee te wegen bij agrarische initiatieven moet het college een toetsingskader ontwikkelen/vaststellen om te bepalen of een GGD-advies nodig is.*

One Health in Oss

4. *Vindt u dat er een rol voor de gemeente Oss is weggelegd om de lokale samenwerking tussen huisartsen en dierenartsen te verstevigen om zo gezondheidsrisico's tussen mens en dier te verminderen?*

Wat is de aanleiding?

De gemeente Oss is een agrarische gemeente. De agrarische sector heeft positieve effecten op onze gemeente in de zin van werkgelegenheid en onze lokale economie. Maar we kennen ook negatieve gevolgen van de veehouderij, bijvoorbeeld de Q-koorts of de uitstoot van geur, geluid en fijn stof. De gemeente Oss heeft onderzocht wat de meest actuele kennis is van gezondheidsrisico's rond veehouderijen (GGD-rapport) en we hebben dit vertaald naar onze lokale situatie (HAS-rapport). Ook hebben we samen met de gemeente Landerd in kaart gebracht hoe we gezondheid in het omgevingsrecht kunnen opnemen (juridisch rapport Pels Rijcken).

Het HAS-rapport is behandeld op de podiumbijeenkomst van 28 januari 2016.

Op basis van deze informatie vraagt het college uw commissie haar opinie om de volgende stappen rondom het verminderen van gezondheidsrisico's rond veehouderijen vorm te geven.

Overbelaste gebieden

1. *Onderschrijft u de conclusie dat er in de gemeente Oss op basis van het onderzoek van de HAS en het GGD-rapport er in gezondheidkundige zin géén agrarisch overbelaste gebieden zijn? Er is daarom geen aanleiding om een gebied aan te wijzen als Urgentiegebied.*

We maken onderscheid tussen overbelaste gebieden (gebieden die volgens de GGD in op basis van gezondheidskundige inzichten overbelast zijn) en Urgentiegebieden. Dat zijn gebieden die het college in het kader van de provinciale Verordening Ruimte kan aanwijzen als agrarisch overbelast. Bij het aanwijzen van een Urgentiegebied krijgt de gemeente op grond van de Crisis- en Herstelwet ondersteuning om deze aan te pakken. Deze ondersteuning heeft ook een juridische grondslag om individuele bedrijven te bewegen tot het nemen van maatregelen die bijvoorbeeld emissie van geur/fijnstof of ammoniak beperkt. (zie bijlage Urgentiegebieden)

Er zijn weliswaar door de HAS vier gebieden met aandachtspunten en aanbevelingen benoemd, maar uit het rapport blijkt dat er in gezondheidskundige zin geen sprake is van een overbelast gebied. Doordat er geen sprake is van een, in gezondheidskundige zin, overbelast gebied is er geen aanleiding om Urgentiegebieden aan te wijzen. Er kan dan geen aanspraak op de ondersteuning vanuit de Provincie gemaakt worden om Urgentiegebieden aan te pakken.

Ruimtelijke ordening

2. *Om overbelaste situaties in de toekomst te voorkomen moet het college de aanbevelingen uit het HAS-rapport verwerken in onze bestemmingsplannen.*

Dit betekent dat we deze regels gaan opnemen:

- we nemen op dat er geen onoverdekte buitenuitloop meer is toegestaan voor pluimveebedrijven;
- we staan geen nieuwe gemengde bedrijven van kippen en varkens meer toe;
- we voorkomen dat er niet meer dan 2,9 pluimveebedrijven per vierkante kilometer ontstaan.
- We nemen geen generieke zones op in onze bestemmingsplannen, omdat maatwerk (bedrijfsspecifiek) nodig is om gezondheid te kunnen meewegen.

Kanttekening: er is minder flexibiliteit in het bestemmingsplan. Hoewel het een juridisch risico in zich heeft is deze aanpak volgens onze juristen verdedigbaar. De praktische consequenties van een dergelijke regeling zal niet heel groot zijn voor veehouderijen. Het is namelijk niet de verwachting dat er veel pluimveebedrijven, danwel gemengde bedrijven bijkomen. Voor zover wij weten zijn er op dit moment geen gemeenten die deze maatregelen hebben opgenomen in hun bestemmingsplannen.

Vergunningverlening

3. *Om gezondheid mee te wegen bij agrarische initiatieven moet het college een toetsingskader ontwikkelen/vaststellen om te bepalen of een GGD-advies nodig is.*

Het gaat daarbij om initiatieven waarbij een omgevingsvergunning onderdeel bouwen, milieu, gebruik en/of een bestemmingsplanprocedure nodig is. Met het toetsingskader wordt duidelijk wanneer een advies van de GGD nodig is en wegen we bewust het aspect gezondheid af. De GGD heeft samen met de Brabantse Omgevingsdiensten en de Provincie

Noord-Brabant een Handreiking Volksgezondheid en Veehouderij geschreven. De gemeente Oss heeft deze Handreiking eerder toegepast in een pilot. De Handreiking bepaalt aan de hand van een aantal stappen of een gezondheidsadvies van de GGD nodig is. Hiermee geven we invulling aan de zorgplicht om gezondheid mee te wegen bij nieuwe agrarische initiatieven.

Kanttekening: Het vaststellen van een dergelijk toetsingskader vergroot het bewustzijn en weegt het aspect gezondheid af binnen de agrarische vergunningverlening. Als uit een GGD-rapport adviezen worden gegeven, zijn dezelfde juridische (on)mogelijkheden van toepassing.

In het recente verleden hebben we bij enkele vergunningsaanvragen GGD-advies aangevraagd en vervolgens zijn we in gesprek gegaan met de ondernemer. In dat gesprek hebben we de aanbevelingen van de GGD besproken. Dit advies wordt dan toch vaak opgepakt door de ondernemer, dus voordat er daadwerkelijk sprake is van het (juridisch) besluit tot het verlenen van een vergunning.

One Health in Oss

4. *Vindt u dat er een rol voor de gemeente Oss is weggelegd om de lokale samenwerking tussen huisartsen en dierenartsen te verstevigen om zo gezondheidsrisico's tussen mens en dier te verminderen?*

In de onderzoeken die we hebben gedaan hebben we ons vooral gericht op de taken van een gemeente in het ruimtelijk domein: de vergunningverlening en ruimtelijke ordening.

Door de dialoog met het platform Gezondheid & Veehouderij Oss hebben we ervaren dat buiten de instrumenten van de gemeente ook gezondheidswinst te behalen is. Een concreet voorbeeld is de ondersteuning van het initiatief One Health in Oss. Een groep dierenartsen en huisartsen uit onze gemeente zetten zich in om de samenwerking tussen de beroepsgroepen te vergroten. Een groot deel van de infecties bij mensen is namelijk afkomstig vanuit het houden van (huis)dieren. Een verbeterde samenwerking tussen huisartsen en dierenartsen vermindert de gezondheidsrisico's voor mens en dier. Dit initiatief is lokaal, maar past bij de regionale, nationale en wereldwijde One Health initiatieven.

Kanttekening: de gemeente Oss heeft formeel geen rol in One Health. Onze rol is tot nu toe ondersteunend geweest. We hebben in 2015 een goedbezocht symposium georganiseerd om de beroepsgroepen bij elkaar te brengen. De gemeente Oss kan dit initiatief samen met een aantal lokale voorlopers verder ondersteunen. Maar de gemeente Oss is daarbij afhankelijk van de wil en inzet van de beroepsgroepen. One Health krijgt wel steeds meer aandacht binnen deze beroepsgroepen.

Wat is het vervolg?

De gemeente Oss blijft alert op nieuwe ontwikkelingen rondom gezondheidsrisico's rond veehouderijen. Uiteraard voeren wij het provinciale beleid en nieuwe wetten en Rijksbesluiten uit. Specifiek op de 4 stellingen/vragen is het vervolg als volgt:

Ad 1.: Aan de hand van uw opinies kan het college een belevingsonderzoek uitvoeren naar de vier onderzochte gebieden. Het niet aanwijzen van deze gebieden als overbelast gebied kent dan geen concreet vervolg. Wel zullen we de knelpunten rondom geur verder onderzoeken in het opstellen van onze geurverordening. Een herziening van onze geurverordening wordt altijd aan uw Raad ter vaststelling aangeboden.

Ad. 2.: Aan de hand van uw opinies bepalen we of we in het bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2017' regels gaan opnemen om overbelaste gebieden in de toekomst te voorkomen. Een bestemmingsplan wordt altijd ter vaststelling aan uw Raad aangeboden.

Ad 3.: Aan de hand van uw opinies bepalen we of het wenselijk is de Handreiking Volksgezondheid en Veehouderij door het college vast te stellen. We zijn betrokken bij de ontwikkeling van deze Handreiking.

Ad 4.: Aan de hand van uw opinies bepalen we welk vervolg One Health in Oss krijgt. Dit doen we samen met onze betrokken huisartsen en dierenartsen. Ook bekijken welke middelen benodigd zijn. De verwachting is dat deze (ondersteunings-) kosten gedekt kunnen worden door het budget beleidsontwikkeling milieu.

Communicatie

Tot nu toe heeft het Platform Gezondheid & Veehouderij de dialoog gevoerd met de gemeente Oss over dit onderwerp. Dit platform bestaat uit belanghebbenden uit ons buitengebied en enkele deskundigen. Wij blijven dit platform betrekken bij volgende stappen in het proces.

Bijlagen

1. Rapport HAS: 'een gezonde veehouderij in een gezonde leefomgeving.' (februari 2016)
2. Presentatie HAS Podiumbijeenkomst 28 januari 2016
3. Rapport GGD bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid: 'Te hanteren gezondheidkundige criteria voor aanwijzing overbelaste gebieden veehouderij in gemeenten.' (september 2015)
4. Rapport Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn: 'Volksgezondheidsrisico's en het omgevingsrecht' (juli 2015)
5. Notitie Urgentiegebieden

Samenvatting (korte inhoud)

De gemeente Oss heeft onderzoek gedaan naar gezondheidsrisico's rond veehouderijen (GGD), de lokale veehouderij en omgeving (HAS) en eventuele juridische mogelijkheden (Pels Rijcken). Het HAS-onderzoek beschrijft de ontwikkelingen van de veehouderij in onze gemeente, toekomstige wetgeving en een gedetailleerd beeld van onze veehouderij en het onderwerp gezondheid. Het HAS-rapport vertaalt de onderzoeken van de GGD en Pels Rijcken naar ons buitengebied. Uit dit onderzoek blijkt onder andere dat de veehouderijen in Oss verspreid liggen en er geen sprake is van

overbelaste gebieden in objectieve gezondheidskundige zin. Juridisch houdbare maatregelen om via vergunningverlening of ruimtelijke ordening gezondheidsrisico's voor omwonenden te verminderen zijn er heel beperkt of zijn juridisch risicovol. Het HAS-onderzoek geeft daarnaast aanbevelingen om overbelaste situaties in de toekomst te voorkomen. Met de opinies van de opiniecommissie ruimte willen we het vervolg bepalen van dit onderwerp op de agrarische vergunningverlening, ruimtelijke ordening en onze inzet op bijvoorbeeld de samenwerking tussen huisartsen en dierenartsen.